

aangenomen
wanneer!

In te vullen door raadsgriffier			
Motie nummer	1	Indiener	G. Tillema (D66)
Agendapunt	R1	Behandelmwijze	
Datum beraadslaging	15 DEC 2025	Uitslag stemming	voor 34 / tegen 0

Titel motie: Uitwerking lessen Gemeente Enschede: moeilijk garen mee te spinnen?

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op 15 december 2025, gehoord de beraadslaging over:
Lessen onderzoek Orde op zaken in het stadhuis

Constaterende dat:

- ProFacto in opdracht van de gemeenteraad in november 2025 het rapport "Gemeente Enschede: moeilijk garen mee te spinnen?" heeft opgeleverd.
- In dit rapport conclusies worden getrokken en 12 lessen zijn geformuleerd.
- Deze lessen betrekking hebben op raad, college en ambtelijke organisatie.
- De raad een grote urgentie voelt in het uitvoering geven aan het leren van deze lessen, ook na de gemeenteraadsverkiezingen.
- Het college in haar schrijven d.d. 21 november 2025 (kenmerk 2500033743) aangeeft: "Wij voelen ons gemotiveerd met de lessen aan de slag te gaan samen met uw Raad en onze organisatie" en "Als college willen we graag samen met uw Raad verder uitvoering geven aan de lessen uit het rapport."
- De burgemeester verantwoordelijk is voor goed bestuur.
- In het verleden in de organisatie op cruciale momenten, zoals bij het schrijven aan de Nationale Ombudsman, niet is gehandeld in het algemeen belang.
- De volgende lessen in het rapport opgetekend staan:

Les 1: Zorg dat er bij complexe en afdeling overstijgende casuïstiek een procesregisseur of -team is die/dat overzicht houdt en probeert om tot een oplossing te komen.

Les 2: Organiseer actief een organisatiecultuur, waarin ruimte is voor kritische reflectie, zowel in de advisering richting het bestuur als in het handelen van de gemeente, en waarin ruimte is voor ambtelijk vakmanschap en het gemeenschapsbelang voorop staat.

Les 3: Bereid besluiten (op klachten en Woo-verzoeken) altijd zorgvuldig voor en voorkom slordigheden in procedures.

Les 4: Formuleer afspraken helder en juridisch kloppend, leg afspraken met (rechts)personen altijd vast. Archiveer deze afspraken zodat ze kunnen worden teruggevonden.

Les 5: Handel als gemeente integer en betrouwbaar. Hiervoor moet bij het college, maar ook in de ambtelijke organisatie voldoende bewustzijn en aandacht zijn en blijven voor de algemene beginselen van behoorlijk openbaar bestuur en de behoorlijkheidsnormen van de Nationale ombudsman.

Les 6: Zorg als college van burgemeester en wethouders en/of als burgemeester voor een tijdige, juiste en volledige beantwoording van raadvragen.

Les 7: Ga als raad en college met elkaar het gesprek aan over de wijze waarop de raad bij soortgelijke casuïstiek geïnformeerd wordt en welke wensen en mogelijkheden voor betere informatievoorziening er bestaan. Maak hier onderling afspraken over en leg deze afspraken vast (bijvoorbeeld in de Leidraad informatievoorziening).

Les 8: Maak als griffie(r) en gemeenteraad gebruik van de nieuwe mogelijkheden die de Ambtsinstructie voor de griffier gemeente Enschede 2024 op het gebied van het bewaken van de kwaliteit van de informatieverstrekking door het college en de burgemeester biedt.

Les 9: Voorkom verwarring tussen de begrippen vertrouwelijkheid en geheimhouding, door deze termen op een eenduidige wijze te gebruiken. Zorg er daarnaast voor dat als op stukken geheimhouding is opgelegd dit ook duidelijk blijkt uit het document.

Les 10: Blijf als gemeente investeren en aandacht houden voor de ontwikkelingen op het gebied van het op orde brengen van het informatie- en archiefbeheer. Doe dit onder meer door aanbevelingen uit het Verslag horizontale verantwoording informatie- en archiefbeheer op te volgen.

Les 11: Waardeer de 'waakhonden' als de raad, de media en een klachtencommissaris. Waardeer en bewaak daarnaast het systeem van de wetgevende, uitvoerende en controlerende machten.

Les 12: Blijf investeren in een goede samenwerking tussen de raad, het college en de ambtelijke organisatie. Hiervoor is onder meer van belang dat er een structureel driehoeksoverleg plaatsvindt tussen de burgemeester, de griffier en de gemeentesecretaris.

Overwegende dat:

- Er op verschillende vlakken en met betrekking op verschillende lessen verbeteringen zijn doorgevoerd, maar het voor de raad onvoldoende duidelijk is welke verbeteringen dit zijn terwijl onder andere de reactie van het college duidelijk maakt dat de verbeteringen op veel lessen nog onvoldoende zijn.
- Ondanks het rapport en de reactie van het college hierop er nog steeds geen duidelijkheid is over hoe het heeft kunnen gebeuren dat de raad bij herhaling verkeerd werd geïnformeerd en hoe dit voorkomen gaat worden in de toekomst.
- In het verleden de organisatie op cruciale momenten, zoals bij het schrijven aan de Nationale Ombudsman, niet handelden in het algemeen belang.
- Zinnen als "Wij blijven ons inzetten om dit te verbeteren" en "Binnen onze integriteitsprogramma's en dilemmagesprekken in de organisatie, krijgen moreel beraad, tegenspraak en het maatschappelijk perspectief nog meer aandacht" onvoldoende concreet zijn en waaruit niet blijkt waarop de problemen werkelijk worden aangepakt.
- De lessen afzonderlijk moeten worden geleerd.
- Het onvoldoende is om de lessen slechts vast te stellen.

Draagt het college op:

- Per les (met uitzondering van les 8) uitvoerig uit te leggen:
 - Hoe het college de lessen interpreteert;
 - Welke stappen reeds gezet zijn;
 - Waar we nu staan;
 - Welke stappen wanneer en hoe gezet moeten gaan worden om de les te leren;
 - Hoe wij (ambtelijke organisatie, college en raad), op basis van de geleerde lessen, blijvend kunnen waarborgen dat onze besluiten en acties het belang van de gemeenschap centraal stellen.
- In het voorjaar van 2026 aan de raad integraal te rapporteren over de voortgang van de lessen en de uitvoering van bovenstaande opdrachten. Daarbij de concrete resultaten of opgeleverde producten te laten zien. Daarbij per les uit te leggen welke stappen reeds gezet zijn en welke stappen wanneer en hoe nog gezet moeten worden om de les te leren en toe te passen. Daarbij ook aan te geven hoe de lessen uit dit rapport in de organisatie(structuur) gebord worden.

Besluit:

- De bepalingen over de toetsing van informatieverstrekking door het college en door de burgemeester uit de Ambtsinstructie voor de griffier gemeente Enschede 2024 op te nemen in de Leidraad

informatievoorziening gemeentebestuur Enschede. Deze toetsing onderdeel te maken van de werkwijze van de agendacommissie/klein presidium (n.a.v. les 8).

- Bij voorstellen, informatie of bijeenkomsten waar geheimhouding op is gevestigd te toetsen of het geheimhoudingsprotocol en de Leidraad informatievoorziening gemeentebestuur Enschede voor geheimhouding door college en raad in acht worden genomen (n.a.v. les 9).
- De lessen die betrekking hebben op het handelen van de raad te borgen in het overdrachtsdocument aan de nieuwe raad.

En gaat over tot de orde van de dag.

Naam en handtekening indiener

Tillema

Stemverklaringen (indien van toepassing):

Aldus vastgesteld door
de gemeenteraad van Enschede
in zijn vergadering van

De griffier,

15 DEC 2025

Thijssen